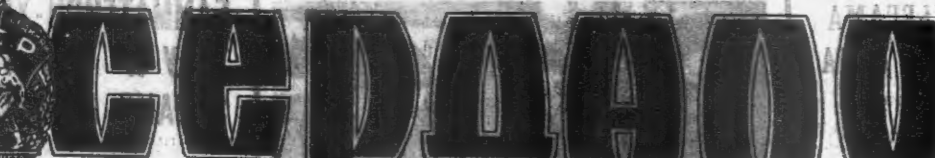
Массо а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьл 1923 шера дешз ● ШИНАРА, 2 апрель, 1975 шу. ● № 40 (5486). ● Мах 2 кеп.

СТУДЕНТИЙ КХОАЛАГІЧА СЕМЕСТРА КИЙЧО Е

Вай города уллешка хийна хургба оаш куртиа тІа иззъь отряда ІІе а йолаш защитиа бус бола шиа тайпара форма тІаюхаш бола кагиркой. Уж ба гІишлошъьча студенчески отрядаш дохкъашхой. Дешар чакхдаьлча балха дІабаха кийчлуча хана а гурекьа юха доша баха ПІабаьхкича хана а къаьстта дукха хул уж. ХІара шера вай республика кагиркой ух этара халагІа, этара дукхагІа нах вшача къахьега. Цар ииз болча а говзача а кулгаша хьалху керда ПІеноп, школаш, промышлении объекташ, кхыдола гІирсаш. Уж бІаргаге йиш я колхозийа совхозийн кхашка, фермашка.

Вай мекха дика традиция а хилна дІаяттал студенташ шоай дешар чакхдаьлча аьлии гІишлошъе ухьата. Московски студенташ дІадолала из башха-дика гІулекх шерра хьаллаьцаз Нохч-ГІалгІайчен лакхерчен юкъерчен дешара заведеней кагиркоша, комсомола комитетана. Масала, соахка 1960 саг хилар вай республике, Карельски АССР-е, Узбекистане гІишлойш хьаьхешш кхашка болх бешш. Студенческий отрядаша ши шкалеши дал бІаь эзари тоъргача сома мыьал тайп-тайпара гІирсаш хьалдир. ТІаьта чІва школеши баркІ бІаь сомаш саца мыьха юртбоахаме балхаш дир.

ЦхьабаькІда, оаха уж балхаш даь Іешар гІишлошъьча отрядий дохкъашхой. Цар шоаш дІа мел яхьича шефеиа меркъестал дарр юртешкарча школаштех библиотекаштех, вІашагІъехкар художественни самодеятельность, арахецар вентазеташ, оргайшахаш тоайера гойтара агитация, цахх лекцеш ешар, доклаш бере, [illegible]

Уих шеро бала гІоргІаьца гІишлошъьча студенчески отряда юкъе хургба 2000 саг, шерех 615 саг юртбоахама балхаш дош хургба, вІашал 1385 сага тайп-тайпара гІишлош хьалъеча къахьегаргда. Вожаш механизатораш болаш а, торговле а кхьачалъе а хургба. Студенчески отрядаша болх дІаболабе бешар дукха ха яц — 1 май хьатІакхачалехь кийча хила еза уж. Цудухьа хІанз чІоагІа лоархІаме да студенчески отрядаш вІашагІлохкача а цар болх вІашагІехьбоалалеча а сениши шИеления кховчамбоалараш ца хилийтар.

ДІадахача шера дукхача отрядаша кховчашдІайар оттадаь договораш. ДукхагІча довзъе ю шайшкола студенташа овсаре къахьегаргхоли, дертгІа салоІаргволіа хьалаш вІашгІехьа ца далича «Чечингстельстрой» треста чуйоагІача №№ 101, 1066, 432 йолча дІа-юха левзача механизированни колоннай, кхыча гІишлой-монтажни организацей а бехкагІа. Цар хоннахьа довттальящ эшаш бола материалаш, механизацн бацц халача балхашта. Цхьайолча парте горкомашеи райкомашеи, горрайисполкомаша, ВЛКСМ райкомаша, гІишлошъьча трестий, управлений, совхозий, колхозий, леспромхозий партийни комсомольски организацешта йоаттІаш бола йовхо аьн гІишлошъьча студенчески отрядий, цар болх тоабаре а шарна эцо хьалаш хилийтара а.

Уж тайна кховчамбоалараш уха шера ца хилийтара гІишлой-монтажни организацей а боахама а кулгалхой тохабала беза студенташ болх ца беш багІаргбоалаш материалаш хІанзе а ІалашъЕ. Массанахьа а хьажа деза мел миссел а малагІа а инструмент, механизмаш, транспорт эшаргья. Къаьстта теркам тІабахийта беза халача балхашта механизаци яра а кхерамзаех техника боккъонаш нийса кховчашъяра а.

ХІанзе а йовхо е еза къона гІишлошъерам бахаргбола фусамаш, царна кхача кийбергбола моттигаш кийчъяра.

Уих тартача денешка де лоача балхий хьакъехьа студенчески отрядашца договораш оттадь бола беза Нохч-ГІалгІай гІишлошъяра управлене, шера болхама министерства, «Чеченингушколхозстрой» «Консервподовошч», «Чечено-ингушстройматериалы», «Чеченоингушвино» производствени объединенеш а студенташ балхаш деродоча кхьча организацей а кулгалхой.

ГІишлошъьча студенчески отрядашта эцалдаш кхьача продукташ лоаттае еза республика торговле министерства. Иштта кІенхашта вІашгІехьалакхза деза царна медицински гІулакх деха а.

Студенташа овсаре къахьегардола хьалаш ІалашдарІах доалаш дац гІулакх. Болх чакхбьаннача тІехьагІа цар сакъердаме а шоайта майхана налча тайшара а сахІара мел вашш де деза. Ерргь отрядаш йолча радио, телефонни бухаш, керда кино, газеташ, журналаш, вешш йола спортивни инвентарь хилайза ергьа.

ДІахачы шерашка а саина обласовпрофо. ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай областной комитето, промышленни предприятей, гІишлоний, колхозий, совхозий кулгалхоша, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша студенчески отрядашта юкъе шерра социалистически ях йоаржае еза, котбаьнначарна карара пара тела байракхаш а телеш. Къаьстта теркам тІабахийта беза гІишлон балхаш дика дира, материалаш кхои а беш дІадахийтара, балха хенах бизза хайда ошара.

ХьалхагІа а саина шоаш бол-болча шаха юкъе агитационни культурни болх беча кьнаре долъа хьалаш деза студенчески отрядий дохкъашхоша. Отрядий кулгалхоша а комсомольски организацеша а хІанзе а шоаш оттае еза шоаш бергбола массово-политически болх, белгалбе беза ер гІулакха бехатоехаме бараш.

ГІишлошъьча студенчески отряда докъашко хилар сийлен гІулакх ца. Цудухьа шига хьанйбе беза дикагІа дешараш, общественни вахаре хьанарегІа декъа доалараш, култ-говзал йоалдараш. Цу хІамаи йовхо а еза лакхерчен юкъерчен дешара заведеней партийни а комсомольски а организацеша.

Дукха ха ялалехьа аша1раша, калечиа шакхьабоаргба вай халкъбоахама саттота эшаш йола гІишлош хьалъе болхаш бола студенташ. Цхьабакъда цар дукха а дина а гІирсаш хьалдар хІанзе а дертІа кийчо ярех тІийна да.

ШЕРАГІА ЙОАРЖАЕ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬ!

Нохч-ГІалгІайчен кхашка къахьегархой! 1975 шера 510 эзар тонн ялат гулдерзда вай!

МИШТА ЛЕЛ ЯЛАТАШ ДІАДУВЛГА

Уих шера кхакагІа (800) гектараш тІа бІаьстан юххье ю культураш дІае еза ба республика механизаторш. Іахахарча дента дІайолларааш 23142 гектар а.

ДикагІа из болх вІашгІехьбаьнна Шелковской, Наурски районий боахамашка. Масала, Шелковской районе хІанзе а 6600 гектара тІа дІайийнай хьалха ю культураш, изаьл уж дІайийна баьнной Наурски районе а. БІаьстан юххье ю юртбоахама культураш дукхагІа дІаерца белгалаьнаьий Шелковской районера «Коминтерн», Наурски районера «Красное знамя» яха колхозаш.

Шалински района боахамашта юкъе бІаьстан юххье ю культураш дІаера болх дикагІа вІашгІехьна совхоз, XX-ча шуртсьезда цІерагІча колхоза. Цу боахамашка тахан-кхоана хьай саина дестебоал уж культураш дІайийна.

БІаьстан юххье ю хІамаш дІаяолга хьалъстта дика дац Грозненски района боахамашка. Тахахарча дента укхаза дІайийнай 2200 гектара тІа хьалха ю тайп-тайпара культураш. Дукхаьл ялатеи ялатабобоаш культураш йийнай 4419 гектара тІа, бьалдараш 349 гектара тІа, дукхача шерашка тІа йоала баьцаш — 632 гектара тІа, кхыйраш.

Массарел дикагІа ю хьалха ю культураш дІаера болх «Грозненский шурий» совхозе. Укхаза хІанзе а 2229 гектара тІа дІайийнай уж, «Горячеисточненский» совхозе — 1279 гектара тІа, «Загорский» совхозе — 1204 гектара тІа. Ялаташ дІадера тІехьаьнц «Атагинский» совхоз. Тахахарча дента 170 гектара тІа мара дІадийнадац уж.

Уих денешка бІаьстан юххье ю культураш дІае болабеннаб Малгобекски района боахамашка, тахан-кхоана ахар саина из болх дІаболабергба Надтеречни района боахамашка.

Балхаш дІадоладаьд

Кхашка бІаьстан балхаш укх денош дІадоладаьд Надтеречни совхоз-техникуме. ХІанз лаьтта оазаш ба механизатораш. Ерргьа хьа сьар 600 гектар я. Из болх 9 дийнахьа чакхбаккха дош деннад цар.

Эттара хьалха шоай агрегаташ кхашка араьхар тракториста Даурбеков Умат-Гирс, Бекханоев Іадраьльяна, Паша Османа, Цечоев Махьмада. Царча 9 агрегат а лаьтта оахаш. НормагІа 3,8 гектар йолча, хІара механизаторо 5—5,5 гектар оахаш ду.

Лаьтта хьдах тоадаь баьчча, цу тІа бІаьстти ю культураш дІае болалургба уж.

А. САГОВ.

Макхаш доахаш ба

Малгобекски района «Кавказ» [illegible] дика болабеннаб механизатораш. Из болх къаьстта дика вІашгІехьбаьккхаб цхьоагІачен бьалгІчен производственни участкашка. Лаьттанца тІоадал социчча белгалбаьна къахьегаш ба механизатораш Ф. Грунин, Г. Кузнецов, Ю. Заруднов, кхыбараш. Тахахарча дента 1350 гектара тІа макха баьхка баьнной уж.

ХІаьчо трактористаш П. Рамонов, М. Кузьмичев, кхыбараш культиватораш а кІалхар дІаяьтте дьаттим тоалеш ба. Массаволча механизаторо 180 — 160 процент кховчашъю шоай дийнахьара балха норма.

С. АЛИХАНОВ.

Республика кхашка

Сиддаь дІахоаш ца кхачача бІаьстан балхаш республика колхозашкеи совхозашкеи. Макха боаккхаш, культиваци еш, юртбоахама культураш дІаювш ба механизатораш. Аьлель бутт болалуш 23,1 эзар гектара тІа бІаьстти ю культураш дІайийнай цар, юртбоахама культураш дІаера план 13 процент кховчаш а еш.

ПланагІа 28,8 эзар гектара тІа дІае еза ялатеи ялатабобоаш культураш (дуга, хьажкІаш йоацаш) хІанзе 9,5 эзар гектара тІа дІайийнаш.

Къаьстта дика вІашгІехьбаьккхаб уж культураш дІаера болх Наурски, Шелковской, Грозненски, Шалински районашка. Иштта, ялаташ ялатабобоаш культураш дІаера план наурхоша — 64 процент, шелковчанаша — 67 процент, шалинхоша — 56 процент, грозненчаша — 50 процент кховчашъяй.

БІаьстти юххье дув баьцаш ераш дІаера план 16 процент кховчаш а еш хІанзе дукха тІеча ха эзар ши эзар гектара тІа дІадийнад республике. Баьцадераш дІаера балхаш сихех денех чакхдоах Ачхой-Мартановски, Шелковской, Сунженски районашка.

Цкъа мара тІа ца йола бун 9,5 эзар гектара тІа дІайийнай республике. Эттара дукхагІа Грозненски, Наурски районашка дІайийнай бун. Иштта, промышленни — 44 процент, наурхоша — 86 процент кховчашъьай из культура дІаера планаш.

Массеш ца дальча шекара свекла дІае йолаергьа механизатораш, кул тІехьагІа хьажкІаш.

ХІана республика механизатораш хьалхашка латтача керттерча декхарех ца1 — бІаьстти ю культураш агротехнически дикагІйолча лоашача хана дІайийна ях да.

1975 шера 1 апрель тІакхоачаш бІаьстти ю культураш дІаерах бола

СВОДКА

(план проценташца)

	БІаьстта ю юртбоахама культураш дІаера	Ялатеи ялатабобоаш культураш дІаера
Ачхой-Мартановски	13	29
Грозненски	23	50
Гудермесски	6	28
Малгобекски	1	3
Надтеречни	8	—
Наурски	23	64
Советски	2	40
Сунженски	8	22
Урус-Мартановски	8	39
Шалински	8	56
Шелковской	14	67
г. Грозный	24	—
Республике гІоала	12	33

ХИЙ ДИЛЛА БОЛАБЕННАБ

Уих шера шелковчанаша хий дуллача лаьттан хІара гектара тІара чуэца дерзі: фуьлкъха хьажкІаш — 30 центнер, дуга — 32,5 центнер, консаш — 67 центнер.

Уж декхараш дарра кхоачашдулургдац мелиораторий чоеваьлстална мара. Тха районе 21200 гектар лаьтта хий дуллаш да. Цу даьхе: гурахьа дуэ хІа дІадийна 6713 гектар, хІаьта дуга дІадера къоастадаьа 2300 гектар сонгІа лаьтта. Укхаза белгалданкха деза, лаьттах чудоллйташ хий кхалача тІехьагІа мара гурахьа дуэ ялаташ дІадийна доаллага.

ДІадахача Іай доа хІенага дийлтар, цудухьа лаьттанца кховчамбоалаш тІувал ахар. Управлене болхлошта хьалхашка лоархІаме декхар эттар — махулла сихагІа хий сеть тоалъерр хий хьавцара из кийчъелге. Цу гІулакха дукха болх бир «Росводремстрой» треста Шелковски районера ПМК коллектива (начальник В. Н. Морозов). Шоай декхарех дика лоархІабай хий дуллаш йола хьайола участкаш, Царех а Червленски хий участок (начальник Ю. А. Ханоев), Шелковски хий участок (начальник В. И. Чукутин). Боахамий чуре хий сеть хагаятьа кийчъяр района колхозаша, совхозаша.

Хий дуллаш сеть хаинахьа кийчъяра гІулакха массаза а терко ю партийни советски организацеша.

10 марта, графикал цхьа бутт хьалха хий доладелар Наурско-Шелковски хий система чутІоэла. ХІанз гурахьа дийнаш ялаташта хий дуллаш латт «Коминтерн» яхачен Ленина цІерагІчен колхозашка. Масала, «Коминтерн» колхозе хІанзе а 600 гектара тІа хий дилла баьнаб, Ленина цІерагІча колхозе — 170 гектара тІа. Гурахьа ялаташ дийнача кхашка хий дилла дІаболабеннаб «Красный пахарь» колхозе. Уих денешка из болх дІаболабу района кхыча боахамашка.

И. ШАДИЕВ,
Шелковски хий управлене начальник.

«Цкъа шоаттана» накхадолхаш

Пятилетка фонде

Сийлахь-воккха В. И. Ленин вай 105 шу дизара сийна долча шоатта дийнахьа Грозненски «Автоспецоборудование» опытно-экспериментальни заводе болх беш хурга 450 саг. Цар бола беогба завода территори цуйна хьатІайбергІа улицашца цІенъец, цхьалхо ец. Иштта гІулакх дергда цеханаша а.

Цу дийнахьа арахецарга 25 эзар сома мах бола продукци, царна 20 подъемник а йолаш Хьаргъа юрташкарча автомобилашта эша 2,8 эзар сомаг мыьха йола запасной хІаттадаш. ДукхагІа йола продукци хьергаш кховаьча материалех.

Шоаш цу дийнахьа даьккхар пятилетка фонде дохийтаргда болхлоша. Из хургда 1700 сом гарта.

• • •

«Цкъа шоатта дийнахьа» тІетІертта къахьега дерзІ Грозненски ремонтно-механически завода болхлоша, 10 эзар сома мыьха продукци арахецарга цар. Тоа а хІеа а ергьа завода территори, 250 гаь 300 вІотарги дІайотІаргьа.

Цу дийнахьа баьча балхах кховчар пятилетка фонде дІачулургда.

• • •

Грозненски кота тІерс беча фабрика 640 саг хургба Ленин вай 105 шу дизара сийна деча шоатта дийнахьа болх беш. Цар арахецаргба 10700 сом мах бола 2650 сага тІабувххал геттаоа дика кота тІерс. Цу дийнахьа шоаш даьккха 1400 сом пятилетка фонде юкьедохийтаргда болхлоша.

Цуа совгІа болхлоша шоай фабрика цІе а цІена а хІоттаергьа, цхьалхайбоахаргьа.

А. БЕЛЯКОВ.

ТОРЖЕСТВЕННИ СОБРАНИ

Кхоана 30 шу дуэ Венгри фашистий Іазапах мукъаьлкха. Цу юбилейна хетаь ер селхан Грозненча пионерий Двореце хиина къахьегамхойн, общественни организацейн, Советско-венгерски доттагІала общества коллективни члений викалйн торжественни собрани. Цу юбилеи хьакъехьа собрание доклах вир цига парте Грозненски горкома секретара нов. К. С. Салтаханова.

Собрание хиннараша дош раьзе хиина телеграмма хьийтар Венгеро-советски доттагІала общества цІей дазъьала дуцаш.

Собрание дакъа лоацаш хилар КПСС обкома секретарь М. О. Буэуртанов.

СУРТА ТІА: бІаьстан юххье ю юртбоахама культураш дІаювш ба Шелковски района «Коминтерн» колхоза. Уж дІа ювча белгалбаьна дика къахьегаш ба механизатораш Д. Эскерханов, А. Волков. Кхыбараш Царех хІаране шиэ дийнахьара балха норма 1,5—2-за кховчашъю.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

ДАЬХЕН ДОККХИЙ СОВГІАТАШ ДІАДАЛАР

1 апреле Кремле СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатело Н. В. Подгорне КПСС ЦК Политбюро члена, Украина Компарте ЦК хьалхьарча секретаре В. В. Щербицкена дІаелад Ленина орден, Социалистически Къахьегама Турпала цІе таллараш йола СССР Лакхехьарча Совета Президиума грамота, «Марсо Гонн» яха дошо медаль. В. В. Щербицкена ца доккха совгІат деннад юта бовхам вегІабоалабара хьакъехьара КПСС XXIV съезда решенеш кховчашъяра, ялат дика дукхагІа дакххара, 1973-чей 1974-чей шерашка пачхахьалкхента цхьан ца миллиард пунт ялат дохкила Іалашдара республика партийни организацеша баьча балха кулгалдара даьзъе доккхий хІамаш карегІдувлаарах.

Украински ССР-е парте XXIV съезда решенеш кховчашъеча даьхача даьхьа селтара чІоагІа мах барах совгІат ше дІаелаш В. В. Щербицке дог тІара баркал аьлар КПСС ЦК Политбюрона, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, Советски правительствона.

Ленина орден, Социалистически Къахьегама Турпала цІе таллараш йола СССР Лакхехьарча Совета Президиума грамота, «Марсо Гонн» яха дошо медаль дІаелад КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, Узбекистана Компарте ЦК хьалхарча секретара Ш. Р. Рашидова. Цуна из совгІат деннад юта бовхам вегІабоалабара хьакъехьара КПСС XXIV съезда решенеш кховчашъяра, боамба дика дукхагІа баккхара, пачхахьалкхента 1973 шера 4,9 миллион 1974 шера 5,3 миллион тонн боамба-белла бохкилга Іалашдара республика партийни организацеша баьча балха кулгалдара даьзъе доккхий хІамаш карегІдувлаарах.

СовгІат ше дІаелаш Ш. Р. Рашидова КПСС ЦК-ана цуй Политбюрона, СССР Лакхехьарча Совета Президиума дош делар, республика къахьегамхоша ленински парте хьалхашка оттадаь сийлахь-доккхий декхараш кховчашдар дуьхьа, коммунизм котъяккхар дуьхьа доаттабеча къоасама бахьанеча гІулакха шоай дерригга низаш, знанеш, хьинар тІадлургхилааргъ.

Коммунистически партена Советски пачхахьалкхенна хьалхашка доккхий хІамаш карагІдувлаарах а вахьа дийнахьа деиз кхоачакъа шу дизарах а Ленина орден, Социалистически Къахьегама Турпала цІе таллараш йола СССР Лакхехьарча Совета Президиума грамота, «Марсо Гонн» яха дошо медаль дІаелар КПСС ЦК секретара И. В. Капитонова.

И. В. Капитонова КПСС ЦК-ана, КПСС ЦК Политбюрона, воккъоста Л. И. Брежнева, Лакхехьарча Совета Президиума, Советски правительствона дош делар, коммунизм хьалхьара гІулакха, марксизма-ленинизма сийлахь-доккхий идеалаш кховчашъяра шиэ дерригга низаш ше дІалургхилаарах.

Ленина орденаш, Социалистически Къахьегама Турпала цІе таллараш йола СССР Лакхехьарча Совета Президиума грамоташ, «Марсо Гонн» яха дошо медалаш дІаелар иштта СССР Министрий Совета Председатела заместителе З. Н. Нуриевна, академика А. А. Ишлинскийна, СССР бухазка министра Н. Д. Псурцевна, СССР медицински Іилмай Академе члена-корреспондента Н. Л. Тагера.

Ленина орденаш дІайийцер академикашта К. А. Андриановна, И. В. Обреимовна, СССР медицински Іилмай Академе действительни члена Л. К. Богушна, арахьарча торговле министра хьалхарча заместителе Н. Ф. Семичастне, Іилмае техникан дешашта йолча СССР Министрий Совета Пачхахьалкхен комитета председатела заместителе С. М. Тихомировна, Советски Союза маршала В. И. Чуйкова.

СовгІаташ хІайийцарашка ше дош делаш Н. В. Подгорне вай парте Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, Советски правительства цІерагІа. Леонид Ильич Брежневгара дог тІара хьаькала дийцар цар совгІаташ. Доккха ирда далаш, чІоагІа могаш-маьрша болаш, къахьегаме, творчески гІулакхашка доккхий толамаш доахаш уж бахар дошш доала баьккхо царна.

(ТАСС).

КЪАХЬЕГАМХОШТА «КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

1974 шера 18 январе арадаьннача СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указага тьежжа дукхача шерашка цІена къахьегарах а каргІдаьнна къахьегама гІулакхаш доахІаш а СССР Лакхехьарча Совета Президиума цІерагІа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла укх воахъостаьшта:

Азарин Григорий Ефимовича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора шофера.

Агеев Иван Петровича — «Чечингстройтранс» производствени автотранспортни объединене цІеста яьхоча.

Айвезова Надежда Константиновнайна — Грозненски горплодоовощторга керттерча бухгалтера.

Акаев Магомед Дукаевича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора механика.

Алифанов Иван Ивановича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора шофера.

Анохин Петр Павловича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора трактористя.

Баклов Павел Михайловича Гудермесски типографе печатника.

Байбурский Леон Александровича — Грозненски Іилма-тохкама мехкдаьтта института мехкдаьттех мехкдаьтта заводской аппаратурен тохкача отдела заведующега.

Баленкова Клавдия Кузьминичнайна — «Грознефтехимстрой» треста «Нефтехимзапчасть» завода уборщица.

Беззубенко Мария Николаевнайна — синтетически каучука Къилбаседа-Кавказски завода хьехочо.

Белолаптиков Алексей Яковлевича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора шофера.

Бирюльвина Мария Харитоновнайна — «Ласточка» яхача берий санаторе медсестрана.

Бондарь Пантелей Андреевича — «Чечингстройтранс» производствени автотранспортни объединене шофера.

Березкина Кира Антоновича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора слесара-инструментальщика.

Быкова Анастасия Степановнайна — «Кавэлектромонтаж» треста Грозненски монтажни управлене дежурнона.

Величко Сергей Ивановича — «Чечингстройтранс» производствени автотранспортни объединене вовкхагІйолча мастера.

Версуд Яков Ефимовича — Гудермес электростанце хин Іалашо яра машиниста.

Волгин Георгий Сидоровича — РСФСР «Главнефтеснаба» Грозненски управлене керттерча бухгалтера заместителя.

Гаврун Валентин Евстигнеевича — Грозненски мехкдаьтта Іилма-тохкама института технологически отдела заведующега.

Гайрбекова Себила1нна — Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза доярка.

Гапонов Дмитрий Дмитриевича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора шофера.

Герасименко Иван Ивановича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора шофера.

Гладенко Михаил Степановича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора вулканизаторщика.

Головаханов Николай Константиновича — Грозненски мехкдаьтта Іилма-тохкама института опытни завода слесаре.

Горелова Нина Алексеевнайна — Грозненски мехкдаьтта Іилма-тохкама института Іилма-техническ библиотека заведующа заместителе.

Григорьева Валентина Даниловнайна — Нохч-ГІалгІай АССР статистически управлене керттерча фондашта пересоценка еча отдела начальника.

Гутинский Дмитрий Никитовича — Грозненски мехкдаьтта Іилма-тохкама института керттерча механика отдела хьакха-пхьара.

Гучигов Аюб Абдулхаджиевича — къахьегамхой депутатий Урус-Мартановски районни Совета исполкома хьехочо.

Дебалевский Сергей Александровича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора трактористя.

Елин Иосиф Федоровича — Гудермес электростанце хин Іалашо яра машиниста.

Зуев Захар Михайловича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора шофера.

Иващенко Дмитрий Александровича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора шофера.

Ильин Николай Петровича — «Чечингстройтранс» производствени автотранспортни объединене автоэлектрика.

Квитарадзе Александр Виссарионовича — Грозненски мехкдаьтта Іилма-тохкама института керттерча механика отдела слесара.

Кизяев Николай Николаевича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора шофера.

(Чакхдоалар 2-ча оагІо тІа).

«КЪАХЬЕГАМХОШТА КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА ЦӀИ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГӀалгӀайн АССР Лакхачу Советан Президиуман

УКАЗ

(Хиллачун. Дерзор 1-чу агӀо тӀа).

Калашникова Тамара Панфиловнайна — Грозненски мехкдаьтта Ӏилма - тохкама института опытни завода установка белхалгӀойн оператора.

Кармаукова Ксения Никитовнайна — Грозненски мехкдаьтта Ӏилма - тохкама института опытни завода дежурни инженера.

Катышев Анатолий Филипповича — Грозненски мехкдаьтта Ӏилма - тохкама института опытни завода установка белхалгӀойн оператора.

Корниенко Михаил Максимовича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни...

...та Ӏилма - тохкама института опытни завода белхалгӀойн оператора.

Посмитный Иван Ивановича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора тракториста.

Павельченко Иван Николаевича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора шофера.

Попов Анатолий Сергеевича — Грозненски мехкдаьтта Ӏилма-тохкама института автотранспортни цеха автослесара.

Потапенков Лев Григорьевича — Грозненски мехкдаьтта Ӏилма - тохкама института технологически отдела сектора лаборантана.

...изводствени автотранспортни объединене шофера.

Ткаченко Вера Ивановнайна — «Грознефтехимзаводы» объединене медсанчаста лора.

Ткаченко Александр Ильича — Грозненски мехкдаьтта Ӏилма-тохкама института ремонтно - гӀишлошъеча цеха грузчика.

Ткаченко Георгий ...вича — РСФСР «Главнефтеснаба» Грозненски управлене ремонтно - гӀишлошъеча участка мастера.

Титык Петр Петровича — «Грознефтехимзаводы» объединене автотранспортни контора шофера.

...

Петросова Анна Сергеевнайна — Грозненски мехкдаьтта...

Гудермесски механически инструментни завода слесара.

Ткаченко Михаил Федоровича — «Чечингстройтранс» ...

Нохч - ГӀалгӀайн АССР Лакхачу Советан Президиуман председатель

Х. БОКОВ.

Нохч - ГӀалгӀайн АССР Лакхачу Советан Президиуман секретарь

Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1975 шу, 26 март.

МЕХКДАЬТТАХОЙ МУЬАЛЛИМ

ЦхьалгӀа пятилетка тӀехьарча шера хьалхарчу кварталан план тӀекхочуш ... «Горскнефть» мехкдаьттан газ ... управлене коллектив.

ДӀабахана шийтта баттахь планал совгӀа 1500 тонн мехкдаьтта даьккхад, къахьегама овсарле 2,4 процент совгӀа хаьккхина, продукцин ... 1,8 процент лохъелла, хилла совгӀа 113 эзар сом пайда ...

ДӀадаьллачу шеран тӀехьарчу кварталехь дезачу тоьллачех ... социалистически яхье юкъахь толамхо хилла «Горскнефть» НГДУ ...

Уьш шера НГДУ коллективашна юкъахь хьалхарчу социалистически яхье ... № 2 долу районан инженерно-технологически ...

Уьш тӀехьарчу хенахь Грозненски «Электроприбор» заводо болх бина кийчъо электрографически машинаш дукха тӀехьенех халкъан потребительнийн ... Дешара дерриге а кийчъо продукция дикагӀа хилийта лаьцна хьинаре къахьега завода наладочни участка долхалгӀоьчу инженера, къахьегаман тӀеман ветерана Харламов Владимир Александровича. Электрографически машинаш ... балха тӀа доьлла опыт болаш ву иза. Цудукъа цига шен къахьегаш волчу иттех шера шен балхана ... шен опыт дог ца лоьцуш дӀалуш дукха наладчикаш хьалкхиийна цо.

Заводе хьалхарчара коммунистически къахьегама ударник яха сийлахь цӀе ... цунна. Цу шера ... Владимир Александровича. Массеран шу а цо цеха партийни организаце секретаран заместителан декхарш кхочушдина. ...

брак ца хилар, къахьегаман производствени дисциплина ... Пригорьев, — ... халкъа тӀехьожаман группа председателан ... Шех лаьттачу группера халкъа контролераша ... продукция ... рационализаторски предложенеш производстве юкъе ...

Производствени а обществени а балха тӀа кхиамаш ... «1974 шеран социалистически яхье котваьлларг» яха сийлахь цӀе ...

Ше къахьегаш волчу Грозненски мехкдаьтта института механически отделени ... технолог волаш къахьега ... Галкин Александр Владимирович. ХӀокху завода ...

Е. ИВАКИНА,
тхан штате воцу корр.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СУРТА ТӀА: ... А. Пономаренко сурт.

№ 7 ЙОЛА «АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

...

БАММАТГИРИ-ХЬАЖЕЙ ЦУН ТОАБА ЗУЛАМЕ ГӀУЛАКХАШИ

НОХЧ - ГӀАЛГӀАЙЧЕН ... дуьйцуш йоцуш дахана хиттелла ... Бамматгири - Хьажа. Из хьалхийчнав Шела районерча Овтар-Юрта. Шьрача ялчо ... юртех цаӀ я из.

Нохчийн доладаьлла тайпан — гуноьх хьашйина ва Бамматгири-Хьажа. Цун мурдаш ба Нохчалкахь а ГӀалгӀашкахьа а. Къаьсттаа дукха ба уж Шела районе. Мурдаша хьаьга «Хьажа» аьле боххх цун цӀи, хӀаьта дукхагӀчар нуьгал олл «Ӏоьда».

Из да шоай шейх веззи мурдаша цун цӀи кхабар.

Бамматгири-Хьажас шиш мурдий тоаба дӀайолаяй Кунта-Хьажий вилла ва ше яхаш дӀаиккайка а деш. Из торо дика йовча наха-хьашал. 1870 шера хьажалӀа рахь даьлар ва. Малиев Малашен ... бацар наттахьа сег мера.

Кунта-Хьажий мурдий тоаба хьахила йолалаьр дукхача шерашка лаьттача Кавказерча тӀемо йоккха къед бахача наха гӀалттахьча хана. Шерачча цу ...

... цо дӀайоарж... ЮӀадас юртара юрта ухаш Нохчашкахьев ГӀалгӀашкахьев дӀалоаржалур шиш вирд. Массе а юрта цо ...тобаьбар шиш вирд дӀаккхийкаде. Масала, ГӀалгӀашкахьа цунна ва гӀулакх деш бар Плиилекъонгий - Юртара Хаулаев ЈаьлӀоски Борсов. ... мурдаша овлар. Устаза наха тоачча ... масх дакъа а кхочар парга.

БагагӀа дуцар ахьарт ... дуьйца ... Масеаш сег ... Ювале 70 шу дола ... цунна ... Овтарарра Аругиа. ... цӀи хеза йоӀ.

Наьха хьакъах Ӏоабаь шиш ... бокака бар. Доккха дар ... Гурхий ялачах хьалаьоар цун ... Хьагуйхора жа, доалаш уж хьахулар. мурдаша хьешер ... Ше шоай устаза аьрзӀа ... дуьйра, хьаьёйш кхайора.

Шаьлерча совдегархоша шиш ...

...

ПРОИЗВОДСТВА ЭФФЕКТИВНОСТЬ

Вай мохк экономически дегӀабара хӀаннерча этапа бахкало соних датт ... из лятт, обществени производства эффективность Ӏилма-технически прогресса каргӀаьхкараш шерра къахьегахьарен дерригача кхоачанех бизагӀа пайда эцара дерде тӀа ... хиларах. «...Проблема малам сених датт ... — яхад Л. И. Брежнева КПСС XXIV съезда — из датт, дӀабохийтачи къахьегама, материалий, финансий хӀоре ... доарха хьекш дола продукцин хьанил доходи дуьша алсамъяккхарах».

Обществени производства эффективность лакхъяр дуьха кьовсам доаттабар яхилга фуд ала, из да:

— къахьадале—дердагӀа йола техника, прогрессивни технологически процессаш массе меттиех ма-моггел юкъехладьар, кердла производствени бола бе сахагӀа доахалитари карерзари. Институташа, конструкторски бюрошка, ...

...дара, халкъа хьал-торо тоалра доархӀамегӀара хьал: Цхьан оагӀорехьера, цо алха ду балхача наьха ... реальни доходаш лакхъяра, вокх оагӀорехьера халкъа ... товараш ... производстве тӀа-тӀа дукхагӀа пайда эца йиш хулийт.

Производства эффективность бовраш белгалбоал хьокхаш ... системица: къахьегама овсарле лакхъяра, кертерча производствени фондех пайда дикагӀа эцара (фондашка юха хьадулуш), материальна ... продукце дикадаь. Экономически литература тӀара дукхагӀа ... кертерча тӀйша ...

Итоаш ...

...боаццашехьа а шера хьы тӀа а 5 миллиард сергӀеча сома маьха продукция арахеца. 1960 шера 1 миллиоя сома маьха продукция хьаьра 267 болхлочув къахьегам эшар, 1970 шера — 150, хӀаьта 1975 шера, уьалххагӀа а дааца доарзӀаметгӀа, 113 сег эш. ... къахьегама овсарле ... обществени продукт 1960 шерарчул 2,4-зза кӀезигагӀа эша мег бодала 1975 шера.

ЛаархӀама тайнара къахьегама овсарле ... производстве балха бола наь ... шера 4,7 миллион саг дукхагӀа ... хӀаьта къахьегама овсарле 1970 шерарча боарзме ... кхы тӀа а 37 миллион болхлой эшаргбар. ... 32 миллион совгӀа саго къахьегам ма бий.

Пятилетка дии шера промышленностере къахьегама овсарле ... 26,7 процент ... 22,6 процент ...

...

РЕСПУБЛИКА ЙЬАЙБАЙ БОАХАМЕРА ПЛЕМЕННОЙ БОЛХ

Хьайбаш боахам промышленна дарна тIа боаккхача, хьайбаш леладу боккхий механизированни комплексаш хьалхе йоалача хана шира хьигучадола племенной болх тоабеннаб довзийта боахама чучь дIобахьен дерг да хилар.

Вай колхозийн совхозийн болча практиков хьайбаш леладара деррига ноторви бахьаду, хьайбаш боахам дегIабоаллабем. цун продуктивность лакхачен продукци яккарга дIабода мах лохбечен деяхкагIа толамаш доахарош кхайбаш ххабарен лелададен болх тоабелта племенной болх шина вIаштIехьбоаккхарца кийса цхьани тарбеш, племенной гIулакхаш доахай дебаллелнуш дIахача боарам тIа лоттадаш дола боахамаш хилар.

Хьайбаш боахам дегIебоаллабара проблема — республика ерригача колхозийн совхозийн йиссагIча пятилетка планашка доархIамегIарчарех ца. Укх пятилетке дияха дукхагIа яха даьрхIад хьайбай продукташ.

ЛаьрхIача тайпара продукци дукхагIа йоаккхийта Iалаьаде деза, эггара хьалха, доахан дикагIа ххабарен лелададен, доахана фу тоаллоа дарна тIа, цар продуктивность лакхьара назагъаца.

Къадеина, продуктивность вIенатьейна, бруцеллезах цинотгий хиийа доахан дIа я дахьта, царна меттел дIаоттадар духьа хIара шера 10—12 эзар ший кхеду республика колхозашкен совхозашкен.

Цхьайолча колхозашкен совхозашкен вIашагIьехкай доахана керттера Iуд хулшара [illegible]

[illegible]

Халахоча А. Геннемообалдиене керттерча предприятие дерттIа уйла тIаахийташ тIехьа дикалга хьешка бугIай-производителей чух бара. ТIехьан дикалга хьожийн тохийбать бугIа-производитель страна 7 шера ша, цIнота царех фу тоаде мегаргдолаш 2 шера кхиннаш, 80 бугIах 30 тохкайбаш я.

БугIай тIехьейта хьежийа, боагIIача тайнара ма бара хиллиза кргьлн бугIай дола кьанех фу малагIа да, бугIеш хьадекшн сё Iнсей хьабоилиссагIа бола боарам, бойша йолча контроль методика хьежна кхкьани лелаш вийса учет хьахьокхаш йола юхьанара дакен.

Цу тайпара дакен хуруш тожаман маха беш йолча фуaгIашта да цинаран кхедича, хьабарей лелаларен, хьалгарерча хьелашка дахка кийлеча селенционни контрольни ферме.

Дукха доаккхе бен я лаьрхIа бел болча племенной болхана Iулхолаенттотталелта дика вIаштIехьдакхарех дакхиа берзат доахам хилар хьахьокхаш дола масалаш. Ленинан орден ялаоча «Шелковской» совхозе специалистащ дикагIбоача жалушка цхьана ка я хьегаш шарагара шарага продукт дукхагIа тергIбенаш тоаду Грозненски фух дола жа. «Коминтерн» ялача шелковски колхозе племенной болх дика вIаштIехьбаккхар бахьан [illegible]

[illegible]

ШелковскагIа района «Красный» [illegible]

Хьайбай продукци [illegible]

[illegible]

З. БАКАЕВ, [illegible]

Татарски АССР. Набережни Челнаша хьалхеш латт Камски автомобилаш хьаергIболчй комплекса автосборочни завод. Монтаж ен я конвейерашта, цига болча кондиционерашта, хьалха латт технологически тоннелаш.

КПСС ЦК партега, советски халкъага дачча Кхайкхаралхон я кхаш гIимилохоача хош денашах 1975-ча шера технологически оборудование монтаж ара 216 эзар квадратни метр производственни майдан кийчье. Заводо хьаергIа шасси, вIашагIьеккаргIа кабинаш, цул совгIа цига тохкамаш дергда заводо ше вIашагIьеххача автомобилашта.

СУРТА ТIА: монтаж ен латт керттерча конвейера.

Е. ЛОГИНОВЕН В. ХРИСТОФОРОВЕН сурт.

ТАСС фотохроника.

СИЙ ДОЛА КЪАХЬЕГАМХО

Ачхой - Мартановски района «Лермонтовский» совхозе исса-[illegible] за Умаров Махьмад. Ший бахка дехкабаш массе хана дикеа тешамея [illegible]

Бараьтта шу даьна ва Махьмад Ачхой - Мартановски района МТС-е комбайнерай болх бе волаволча хана. Дая, нанас, гергара наха Казакпарха цIерагIба шалхое батар. Цунна дукхагIбола за комбайнаш [illegible] колхозе боаккхар комсомолна Умарова. Дукха къахьегар кхача боазамашка я. ХIаьта ше дIамехийтача моттиге тоаммоа боав бара. — [illegible]

[illegible]

городаш юрташ мукъайоахаш дакъа лаьцо Махьмада. — КхоадагIча Белорусски фронте пулеметчик волаш тIом бир аз. Сона поокьустал дешар Собаберlаоа [illegible] Яблонков Иннокентий. Ше вошагIа санна бетт, бейла, цхьаьгIо волаш вар тхо шить. Цхьабакьда, тIом—тIом ба. Город Каунас боахаш фашистошца ший ре са доттегI. Укус - Мартановски района Гехи шахье юртарее хинна Расулов Махьмад Майда ваь, [illegible] бар уж. Сона цIэккха я баргбаш уж, Каунас боаккхаш кхо эзар совгIа фашистий салтий [illegible]

[illegible]

А. ЗАЙНУТДИНОВ.

ГIУЛАКХАШ ЭСАЛА ХIАНА ЛЕЛ

[illegible]

К. ПЕТРОВ.

КЕРТТЕРА ЛОСТАМ

Вай парте, правительства [illegible] Iадонче производства эффективность лакхьена хьалонгIа Г. Ахриева цIерагIча Нарановски «Электроинструмент» завода коллектива.

[illegible]

Нагал, [illegible] 1970 шера [illegible] эзар сома [illegible] продукци арахийцаяле, 1974 шера — [illegible] эзар сома [illegible] арахийцай.

[illegible]

Заводо керттера продукци электросверлильни машинаш я. Уж хIара шера дукхагIа ара-[illegible]

[illegible] 330315 электросверлильни машина арахийцаяле, 1975 шера ух 384[illegible] арахоча дерзI.

[illegible]

Арахецаш йола электроинструмент дукхагIа [illegible] совгIа, [illegible] ба хьан долаш дикагIа я кхл из-делеш.

1973 шера арахийцача ерригача продукцех 51,6 процент шолха изоляци йолаш яр, хIаьта 1974 шера арахийнача ерригача продукцех 66,9 процент яр шолха изоляци йолаш.

ДIададахача шера тIаххийтта валови продукци (773 эзар сома маьхал) духхьал къахьега, ма оасарле дегIар бехьан долаш хилар.

1975 шера дIададахача шерал 1285 эзар сома маьха дукхагIа валови продукци арахецаргIа духхьал къахьегIа оасарле лакхьар бахьан долаш.

Технически мероприятеш, рационализаторски предложенеш баьхI юкъейоалакр, оборудованей дикагIа пайда эзар бахьан долаш хIара I сомана товарни продукцега дIададар 1974 шера — 2,07 процент кIеянгдаьд.

ДIадаьхна шера прогрессивни технологи дикагIа пайда эцара, производственни процессашта механизаци автоматизаци яра 21 мероприяти чаккхъяьккхай предприяте. Цар шера 33,6 эзар сом пайда баьб.

1975 шера планагIа 12,3 процент лакхьеяэзаш я къахьегамо оасарле. Из вIаштIехьдоаккхаргда духхьал техническа мероприятеш чаккхъяхар бахьан долаш. ХIара сома маьхала арахецача продуцега дIададар 1975 шера 1,2 процент кIеянгде лаьрхIад.

Производстве эффективность лакхьйеа торо ду оборудованех бизза пайда эцаро. Къаьстта тергам тIабохийташ леладу оборудование капитальни юкъерен ремонт яра гIулакх. Оборудоване болу ца беш йоахка ха кIеангъю. ХIара шера дукхагIа хул керттерча производственни фондай ахьан сомана арахецаш йола продукци.

Керттерча производственни фондех пайда дукхагIе эцарех 1974 шера 1970 шерашка нийсйеча 142,4 процент пайда дукхагIа яьиаб.

1970 шера 8131 эзар сома маьла маьхала йьккхай продукци. 1974 шера 11406 эзар сома маьха маьхала йьккхар.

ДIададахача шера планагIа 2581 эзар сом пайда бе безаш хиннача 2658 эзар сом пайда бир предприяте.

ДIададахача шера расчетни рентабельность 33,69 процент хила езача 34,91 процент хилар.

Укх пятилетка тIаххьарча шера кхоачашде дезай кхи я доаккхагIа деххараш латт предприяте коллективана хьалхашка.

ТIехдика къахьегаш ба предприяте болхлой шоай пхе шера деххараш кхоачашдаь литейщикаш Мадаоев Мухарбик, Гиззатулин Мубаракша, автоматчик Кузенов Владимир, токарь Мадышев Алихан, [illegible] хьабараш я.

И. БАЛКОЕВ, Г. Ахриева цIерагIа Назрановски «Электроинструмент» завода планово-экономически отдела начальник.

Дукха няза хьинаря дIадахьаш Веденски района Орджоникидзе цIерагIча колхоза зоотехника Агамерзоев Мусас хьайбай продукци дIасагьаккхара цаькъ буллеш — боахама хьайбай фу толлеш.

Колхозе из болх бе воалаечача 1960 шера даь бIаьнех пхьа хьайба даьар боахаме цIенача фух долаш.

ХIана 1100 совгIа бежни да колхозе. Царех 94—95 процент цIенача шеншке фух да.

Хьалха яхача боахамашкара йилора колхозо цIенача фух дола ниаршн, доахан, бугIаш. ХIаш уж шоай боахаме хьалкхеде торо йолаш я пув. Цул совгIа хьал я ялехн цIенача шашйкн фух йола дукха сургIаш йоах хIана колхозо ялача боахамашта. Цу гIулакхо тIаххьарча шин-кхаь шера 47 эзар сом совгIа пайда баьб.

ДIададахача шера хIара бIаь Iатта тIехьа 97 Iаспар хьалкхедир боахаме. Уж толамаш даха эггара хьалда коммунисто Агамерзоев Мусас хьайбаш лелашара болх колхозе дика вIаштIехьбаккха хилафаз йоаш хиннад.

ИйсагIча пятилетка укх тIеххьарча шера бIаь Iатта тIехьа бIаь Iаспар хьакхеде дош доанад.

Б. ДИКАЕВ, ветеринарни Iилмай кандидат.

СУРТА ТIА: Веденски района Орджоникидзе цIерагIча колхозе керттера зоотехник М. Агамерзоев.

БIаь жийгара—180 Iаьхар

Шелковски района Мескинсе цIерагIча колхоза массе бригадашка ма яахка лелалеша.

Къаьстта дукха Iоахарий хьаьз Салаватов Садман кулганича бригадо. ХIаьа я 200 жий бахкаб цига. Юкъера даьрхIача хIара бIаь жийгара 180 совгIа Iаьхар хьийцаб я леладаша.

Жа Iуша шоай бераш ниа тIабохийтаб Iоадь дерига Iоахарей зIа ца хьейтачи хьалкхедара. Iоахарашта дика Iуъна ду снижениянашка Ч. Салиматовоаса В. Цифулинен.

М. ТКАЧЕНКО.

Хьинарца сий даьккхар

«Птицепром» треста боахамашка къахьегараштв дика йоазаш я Грозненски района Староюртовски кеа тIара овлахаьараш лелаеча фабрике болх беш йолча Дулаева Диай цIи. ХIара шера ше тIанийду деххараш тIеккхочашду цо. Къаьстта хьинаре къахьийгад доа хIара овлахаьараш лелаеча кхалсага ийслатIча пятилетка шерашка.

Боккха толам баьккхар Диас дIададахача шера. Цу шера пхьег я тIанйца социалистически деххараш я хана хьалхе кхоачашдара ырхача Еррига-союзни социалистически яхьа итогех ше кхоабача хIара котама тIехьара 225 фуъ гулаю Диас.

Март бутт болабелкача хьалхарча денош фабрикъ кхIаь кхаьчар Староюртовски фабрике: Укх шера 14 февраль дацдальнача СССР Лаьккхеьарча Совета Президиума УказагIа дIададахача шера юртболхама продукташ дукхагIа ялоан кийчьяра яхьа ыржача Ерригсоюзни социалистически яхье толамаш деххьарех вай республикерча даьккхагIболча къахьегамхочина цхьана Къахьегама Цiеча Байракха овлаш ялар Дулаева Диана.

Даьхен совгIато хьаийр айдаь къахьегаш я укх денош ка Диае цун поакъостийе.

[illegible]

Т. ХАШАГУЛЬГОВ.

КОММУНИСТАШ ХЬАЛХА ЛАТТ

Укх шера КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага даь Кхайкхамо шоай дег гIара йоагIа оаз санна хеташ тIанйцар МагIалбика мехкаьтта доаккхаваша. Цул ва ма-хоаетIара жон далара аха аьжнал «Малгобекнефть» НГДУ еррига района инженерно - технологически службашка

Цу хана дешл кхо бетт дIабаьнаб. Мехкаьттахоша хий толамаш дальдар — январ февраль беттешка царна тIехкхоачашьяй.

— Март беттарa толамаш я кхиа ворIа хургдай. — йоах «Малгобекнефть» НГДУ парткома секретарь Мореев Нелли Михайловна. — БIарчча хьехйаача коммуникаIча [illegible] я тIехьдоачашьяргда.

Уж толамаш доахача хьалха латт Сийлахь - боккхачa Даймехка тIем тIа лаьжа доараш хинна бола электрошка электромонтер коммунист Коттоев Тура Азаевич, РИТС-2 оператор Тумиров Юсап, РИТС-1 оператор Шикин Василий Степанович. Иштта дика ба я хьег, кхьчарна хьокхам я гIел коммунисташ прокатно - ремонтни цеха (ПРЦОЭ) слесарь Гончаков Мухьмада, РИТС-1 оператора Гониченко Василий Тимофеевича, парте воаача коммунистически къахьегама ударника РИТС-3 оператора Безуглов Василий Герасимовича, хьахьер Даймехка сийлахь - боккхача тIема Котам шу дузача юбилейна къахьегаш Толамашта хаьбкьа лата ба МагIалбика мехкаьттахой.

Ю. ЮСУПОВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ДИКАЛ БАХЬАН ДОЛАШ КЪОВСАМ ЛОАТТАБУ «ГАНЦ»

4 апрель — Венгерски Халкъа Республика къахка цІей, кортанукъалеи Ди. 1945 шера 4 апреле советски бІуво фашисти гІаьрахоех цІенъяь нукъалыкхай Венгри. ТІехьабиса аграрно - промышленни мохк хиина ВНР 30 шера коорперированни юрта боахам а боалам йола индустриальни республика а хиина дІаеттай. Венгерски заводаша хьаю проградшки управлени а йолаш йола мехадая теда станокаш, турбинаш, генератораш, тепловозаш, автобусаш, грузовикаш, портови кранаш, телевизораш, искуственни хьоаса. Венгре торгови партнераш да дунен тІара 150 хІина дац аьнна доаь мехкаш. Экспорте кхухьийта продукци хьаеш я ТАСС корреспондента репортажа тІа шоцаш йола «Ганц» яха будапештски завод я.

БІаь шу гаргга ха хьалхагІа Будапешта йистте хьалъяьй «Ганц» яха венгерски электротехнически завод. ХІаьта хІана города юкъе хьачукхьяь шуи корпусаш.

Дирекце здаиена хьатІаотт предприяте производственни корпусаш. Сборочни цехе, тхоана кІал, турбина йоакха сотоо шорттига дІахо хьу портальни крано. Кховчача кхачелица цунна тІехьа хьежеш а лаьтта, социалистически къахьегама бригада кулгалхочо Лайош Дунан-Ковача йоах:

— Миллионаш форенташ мах ба цу тайпарча агрегата. Мел зе дергдар хой шоана

...

ахьана айца театральни кхо абонемент я 16 сага. Токущи политика кружоке дешаш ба беррагаш а. Дулан-Ковача бригада — шоай специалистий гІулакх ма-дарра товзаш барш кІезига бомцача «Ганц» яхача заводе кхы мел ярш морг я.

Предприяте хибенне дукха хІана ду арахеца продукци тІехдика хуьга Іалашдар дуьа. Тоьал дукха ахча дІахец дттаре толашагІея кердагІея йола контрольно - измерительни прибораш эцара. Кийча продукци цу метте, Будапеште дІатеха прнедицхига. Цу тайпарча порядко балха дикала хьалхара предприяте оррагача коллектива бехктоахам лакхбу, заказчика орнга замечанеши претензеши тефкалъе, а хІаьта дахаиза ца доале — кхойчанбоацараш цхьан метте, бахийта лаьрхІача моттиге муьх дІабахийтале дІаьакха а.

Продукци тІехдика хилийтар дукъа лоаттабу къовсам Венгри мукъаланкха 30 шу дизара сийна социалистически кхь лелаеча юкъагІа тІайицача декхарий лоархІаме цхьа дакъа а хиина дІаеттеб «Ганц» яхача заводе. Яхьа дакъа лоац 2.600 саг юкъе волча 218 бригадо. Заводе мотта шерра бьржаб «Бриа йоацаш бе бола» яха болие.

Парткома секретара Еке Чикаре кабинете беседа ерца дахбоал заводе оаха бохьа дуьх.

...

Гаьнара венгерски юрт

Укх шера Венгре Іа вІалла хург а дац аьнна хетар, Январе бІаьстеа юкъе саниа, юкъюкъе кхашка бІаргатора догІаш делхача гуракъа ца деш алса хиина болхаш де арахоьаш тракторш. Цхьабакъда цхьан февральсиц Іуйрийна Ізно, шиш бокъолаш дагаехача сийна, лай ювргагІа тессар Марош нхача хи йистте гІолла хьаькъулхача Фелдеш алача юртарча цІенош тІаи улаш тІеш. ЦІей долаш санна цІена барзкъаш дийха кийчбенна вах сихбенна культура ЦІенгахьа ухар цу дийнаьа дІадехача юртбоахама шера итогех лаьцца кооператива кулгалхочо оргйолча доакладага ладувгІар, тхьаь лхихь шера хьебелача вижкъага къажар, дІадахараш дагадохар духьа.

Баттонера массехк километр мара гаьна аьлац Фелдеш яха юрт. 1944 шера 23 сентябре укхказа гІолла венгерски доалохах тІехдаьиах немецки фашисташ лелхабаь долха Шоллагіча Украински фронта хьалхара доакъош. ХІаьта цул тІехьагІа цхьа кІира даьлача гІолла кооператив вІашагІйолле лаьрхІар даьттам доацаш болча алархоша, цхьабакъда ерригаш а 30 гектар мара лаьтта дацар дарга. Дерригаш а хІана дац аьнна доли йоллаш цу тІа а кулг-кара да деаш лар— бить устн цхьа товди ир боахаме.

Коллективизаци йолча неранша кхиеттел лаьттанга сатесса болча бедникаша а юкъхьаша кхеттальлацар кооперативо шоаш физически лоала меттед, духовни лоала а кІалхарбоахаш хилар. Кооператов могаяра дикагІаоза агитатор хилар юкъарча къахьегамх. 1949 шера «Дожа» яхача кооперативе къахьегаш 72 доала бар, хІаьта 1956 шера 123 дезалга дІакхаьчар.

1960 шу мехка юрта боахама социалистически эргалоаш яь йоала шу дар. Кердача лостама маІан долаш дар хь Фелдешо ахархошга я.

...

мах беш Іаьдал да. ТІехдика лел «Дожа» яхача кооператива гІулакхаш — хІара шера бІаь миллион форента маьла продукци йоакх во. Вешта, председателах декхареш кулгарча постех кховчам хулаш дац Иштван Варди—юрта совета депутат, парте райкома член. Укх тІехтьарча шерашка юрта хьалхача хувцамех укх тайпара дуэа во:

— 1957 шерага кхачалца цхьакха трактор яцар тха, говрашца лаьтте ахаш лелташ дІадеш дэвар. ВАгьвар аьтте, шгъоза МТС-о когаъостал вора тхона. Кооператива тахана техническа база — 40 трактор, 10 комбайн, силосни машинаш, косилкаш, грузовой автомашинаш, шоай тайпара юртбоахама машинаш, оборудовании. Керттерча производственни учасгнаште йоте лаьттараш лакхера образовании йола специалисташ ба. Аькача лаьттан хІара гектара тІа бархІ центнер совгІа удобрени тоэс оаха. Тха кхашка мехо теркалеш латт хІара гектара тІара 44 центнер алат луш долча «Аврора», «Кавказ», «Юбилейнь» яхача советски кІен сортий деза кханаш. 700 бежан да боахаме, хІаьта ма-дарра аьча хьахий дула доаха комбинат лаьхкі нойгіфойла хьакхий ферма хІара шера дукха лаьрхІа дІечутеа вах зоарнега кхаччалца хьакхаре.

Дукха ха йоацаш шиъ зоар метр кІоарга оквашни ихкхай. Цу чура ара хІеш етт 85 градус дІайхача хино. Цунца хІавалс а йІоахьо хьакхий ферма, хІаьта дІахо йолча хана термальни хица доалаш леладу фермаш а йІоахъеале вІаштІехьдакха лерхІ.

Цу дерригача а боахам дегІабоалабара перспективни плана юкъедаьача дукхача кхыча а хІамаех дийцар кооператива члений юкъарча собране. Дикача гІулакхий ють дІайоллераш эгара хьалха коммунисташ ба. Укх бар юртара культуре ЦІан полиальник хьалхе эгара хьалха арабаи...

...

ПАЛ ХАЙАШ,
венгерски журналист.
Будапешт. (АПН).

ЗЕРАТАШ — НАХ ТУВЛАБУ МОТТИГАШ

Вай республике бусалба дин лелабериш гІулакхаш шоай болгаалаш болам да. Царех цхьа да шоай шейхаш лоархІа нах дІабехкхача кашмашка ух зерате ахар, моллатам дар.

Бусалба дина календарегІа цу доладенчача кхоллагІча бетта шийттагІа ди пайхамар ваь ди а лерхІаш, из деэдара оттадаь да моллат деш.

Эгара хьалха моллат деш хиииад хІаьнданте, цхьанна хІана ца хуаш, ламазаш а деш. Мухьмад пайхамар хестаеш назмаш а боахаш. Цу тайпара из ди деэдар кхачаш болам хетаннар дына верте лаьттаранта. Царна бакъаьа хийтар даьнах темарий чотах кийчдаь, чам болаш долла хІама а дуаш из да деэдача. Моллат, «шейха» шоай чотах дына дал хІана а лейчдаь къе нах чу а бийха моллат дездаь моттиг йоацаш соиа. Цхьабакъда ук массе хана кийча ба нахьа чотах моллат деаде а царна «къехам» бе а.

Вай республике моллат деделга шиш тайпара болгалонаш болаш да. НохчийгІалгІай цу денойнга шоаш «еза» лерхІаш болча моттигашка зерате ух, шоаьь а хорташка а дааш кхухтах доал законаш теадах...

...

гІалгІайн боалабенх бола нах хиинаб, хІаьта Советий Іаьдал даьначул тІехьагІа — цу шейхий тІехьен хараш тІехьийбаьена нахи.

Нохч - ГІалгІайчера бусалба нахьа тоабаш шо-шоай дына ньаггьаш долаш я. Тхьаь итт совгІа шард леладу нар.

Дукха шейхаш моллаш хиинаб шоай доалахьа доахаьен жен Іулаш долаш. ХІаьта Шентукаев Іадлад-Іазиз, Арсанов Дени, Яндаров Солсаа Хьажа санна барам кальтали сташ, базархой, шоай доалахь городашка дукха цІеноаш долл нах хиинаб. Эгара хьалхарча мехкадьатта доаккхача алцоверна обществаех цхьаннена нерте лаьттар Шентукаев Іадлад - Іазиз яха «шейх-о хиинав. Шиш мурдашка цу обществ аноаш а йоахаш, дукха дуьхьа Іоадаь хиинад цо, хІаьта Тийркал дехьа лаьттача шуй жетен доахаштен бальхараш а бусалба нах хиинаб.

Іалаьмате къаза а маьнара а кхо из наха хьагача кхых вахаш хиинаб. ХІаьта хІаш а тІехьа болаш ба дыннах темарча оохчаштен гІалгІаштен юкъе цунах шейх лоархІам йола нах. Цун кхаш тІа зерате бахараш...

...

моттигаш а хиинаб. Шиьа районерча Автуры яхача юрта нахьа цу тайпара шахагара гуддачьа ахчах хьадаь Баннатгире-Хьажий зерат да. ХІаьта цу «шейхо» ше дийна волаш къацача тайпара боацабаьб моьчийн гІалгІайн.

Ерригача цу тайпарча «езача» моттигашка ухаш болча дынах темаранта кет цига бахача цу «шейхаша» шоаш дуьнен балех боакхаргба, къинош-та гешт дергда, пиргІата боахаргба аьнна. Цудухьа лоархІ царех хІаране «езача» моттиге зерате вахар шиш декхар.

Сиаха укх хана Кунта-Хьажий нана дІаедача Веденски районе зерате бахарех даькъхача телевизионни фильмага хьежаб республикера дукха нах. ЧІогІа дегаза сурт дар из! Цу тайпара вай вахар нйрча доахача нана моаш Іалаьмате раьза боацаьта дІакхайкадир наха, цу дакъе нейфоьзон тІа.

Цу тайпара, хІанз фильмага хьежачуа тІехьагІа, оаш наноош а кхетадаь хиза деза «еза» моттигаш лархІарш, зерате ахарах, цига ухаш болча дынах темаранта хьебаьа ц...

...

Цудухьа вай декхар да вынах тенаш бераша «шейхаш» зератех доалача зулакх хІара дерна дувнар, уж цунах дІахетабар.

М.-Г. ПАРИЖЕВ,
КПСС Нохч - ГІалгІай обкома лектор.

«Селяне»

...

РЕСПУБЛИКА ЖУРНАЛИСТСКИ СОЮЗЕ

...

СПОРТИВНИ ХОАМАШ

ШИ ЧЕМПИОН

Город Ростов-на-Дону чакхдаьннад хагахохта юкъе классически кІалтохаргех лата ра «Урожай» ДСО Центральни Совета хьалхле яккхера къовсамаш. Цига дакъа лоацеш цунар тиъеста командийнов 170 къона атлет.

Къаьстта дика летар вай мехкало Акаев Кюра. ВерхІазза цІеноа толам а баьккха финале вальлад яд. Цига цунца леташ вар 1974-ча шера хатгахоша юкъе Советска Союза чемпион вола Чеченй - Балкарийора спортсиен Чучеттиев ИІс бал а яьккха цул а вай мехкало К. Акаев котальяр. Цунах чемпион хилво Цул совгІа, цу турнире чемпиона аІа къахкар кхы а цхьа гоозаниш — Абаев Асламбека.

КхоалагІа моттигаш яккхар вай командерча Хожаев Сулейманси Сембиев Мусаси.

Цу яхьашка уж кийчбаьр ва СССР спорта мастер Идигов ТІаус.

А. АЛИЕВ.

ДЕШАРА ЗАВЕДЕНЕЙ СПАРТАКИАДА

Чакхйоалаш летт шиш доІамерча «Спартак» цІа йолча спортивни общественни чубоагІача юкъерча специальни дешара заведеней командай спартакиада.

Цуа программана чудоагІаш дар волейбол, баскетбол, шахматаш, настольни теннис, нех дар, толаш кхуваа санна йола спортиани лоазарш.

Спартакиаде дакъа лоацаш ба культурно - просветительни, педагогически, музыкальни, медицински училищай, учета механизаце техникуме спортивни командаш.

...

Укх дешошка лоаза дІабоалаьдаргба шашисташ.

В. ЖУК-ТРИПОЛИТОВ.

ШАХМАТИСТИЙ КОТАЛО

МагІалбика района Инаркъерча № 12 йолча юкъерча школе ахкхаьнай дешархошта юкъера шахматни турнир. Из тетаньяр Сийлахь-боккхача Даймехка тІом тІа советски халкъо Котало яьккха 30 шу дизара.

Турнире дакъа лоацаш бар школа дикагІбола шахматисташ. Школа чемпион хилар 8-ча класса дешархо Сагтиев Гирихан, шоалагІен кхоалагІен моттигаш Мусостов Альмазен Картоев Салиеи йийкъар.

Я. КАРТОЕВ,
школа спортивни общества секретарь.

ШТАНГИСТИЙ КОТАЛОНАШ

Городе Мценске (Орловски область) чакхдьиннай еза атлетинах ше-ше а команда а хьалхара моттиг яккхаоа Къулба Россе РСФСР халкъий ахкан 6-ча Спартакиада зачетагІа хиина чемпионат.

Къаьстта дика котало яккхаь цига командни зачете шоалагІа моттиг яьккхача Нохч - ГІалгІайчен штангисташа.

Шо-шоай доала категорех чемпионаш хилар вай республика керда рекорд оттавь С. Кушаев, Э. Мирзоев, В. Хамидови Ю. Коденков. ХІаьта дото поизераш хилар И. Темирханов, В. Северьянов, А. Сайдулаев а А. Свекин.

Цу лоархІамерча яхьашка уж кийчбаьр СССР спорта мастер Кодзоев ИбрахІим ва.

Н. НИКОЛАЕВ.

ШАХМАТНИ СПАРТАКИАДА ЧАКХЪЬЯННАЙ

Чакхдьяннад «Спартак» ДСО 40 шуа котало 30 шуа дизара тетадь культура бохлой совзаь обкомо шахматох лоавеш хьалхле яккхаоа лаьрхІа хиена Нохч - ГІалгІай VI-ча спартакиада лоазараш.

...

Хьаьта финале лоазаш хьалхара моттиг яьккхар облсовпрофа шахматисташа, шоалагІен кхоалагІен — «Заветы Ильича» редакцеи парте городской комитетех боалхоша.

НЕК ДАР

Ставрополе чакхъяьннай Къулба Россе Российски Федераце спортакиада зачетагІа нек дара зоналъни яхьаш. Цига дакъа лоацаш вар 150 спортсмен.

Госоее нек ху бассейн еше а Къилбаседа - ХІирийчен, Черкей - Балкарой, Курски Орловски областий коллективаш хьакха а яьна Нохч - ГІалгІайчен командо пхелагІа моттиг яьккхар.

Шиш боІамагІа 100 метр нек доаш чемпион хилар СССР спорта мастер В. Устименко. Цуа ха 56,3 секунд я. ХІаьта шиш доІамагІа 200 метр нек деча а шоллагІа хилар из.

Эстафетех нек деча (4х100, 4х200), иштта комплексно нек деча (4х100) Нохч - ГІалгІайчен командо кхоалагІа моттиг яьккхар.

Ю. ГРОЙСБЕРГ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

...

Хоккей. Анисимова оІегагІа йола Новогрозненски чешхальтуо чакхдоаз завод (нохчий меттала). 19.00 — Киножурнал. 19.10 — КПСС Центральни Комитета 1974-ча шера кекабоьсни Пленума решенаш кхочашдаре. Аьшкабетона изделеш ю Аргунски завод (нохчий меттала). 19.35 — Шоана, бераш. 19.45 — «Ялат-75» яха телевизиони рейд.

РАДИО

3 апрель

6.30 — «Юртара вахара. Уж дакара компания дика вІоштІехьбьекха дІаьа» (гІалгІай меттала). 6.50 — Ашараш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — ГІалгІай иллеш ашараш (гІалгІай меттала). 8.50 — «Болхлой ахар мо цІа я» (нохчий меттала). 16.00 — «Къона тІехьеа» (нохчий меттала). 16.10 — Экономически знаней болхлой факультет. «Продукте мах из хьаеш дІабола маха» (эрсий меттала). 16.30 — Социализма мехкашка (гІалгІай меттала). 16.45 — Сийлахь йоккхача Котало 30 шу дизарга. «Цхьаккха виципездан, цхьаккха вицделадац» (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала). 18.40 — Интернациональни хьетагІаьа радиоклуб (нохчий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеа Грознена хуьдалуш моркаш а йолаш, йоачев а йоацаш. Іуйрийна республика къилбаседеа оагІорахьа цхьаннайолча моттигашка дохк а доаллаш, малтбоалетьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш ха хилен фегара температура республике гІолла 15—20, Грозне 17—19 градус йІоацал йолаш хилен тарлу. Кхоанен ломнея хувалуш моркаш а йолаш, кхоана дохк а доаллаш, къилбе малтбузетьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш, бийсашка 3—8, дийнахьа 15—20, ломма бийсаша 9—13, дийнахьа 20—25 градус йІоацал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

Редактора заместитель
М. М. ХАМХОЕВ.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-90; редактора зам. — 3-30-11; белхахоама секретара — 3-34-38; партийни вахаран культуран отделий — 3-01-46; промышленноста отдела — 3-43-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; кехаташа отделан бухгалтерена — 2-80-71.

ЧАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-90; зам. редактора — 3-30-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-01-46; отдела промышленности — 3-43-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-80-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографе, Революци проспект, 7/84. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

Заказ № 2455.